

Hvis man engang vil i Indenrigsministeriet, som jo nu har denne Branche under sig, gjøre sig den Fornøielse at udregne paa forretningsmæssig Maade, hvad denne Entreprise staar Staten i, saa tror jeg, at man med Rentier af de ikke dækkede Udgifter vil komme til  $1\frac{1}{2}$  a 2 Millioner Rbd., saa at naar vi vilde have en aarlig Indtægt deraf, som svarede til denne Kapital, skulde vi have 80,000 Rbd. Iffor havde vi 4,000 Rbd., nei, om Forlæbelse, vi havde paa den ene Side en Indtægt af 4,000 Rbd. og paa den anden Side en Udgift af 58,000 Rbd.; det er altsaa et Minus af 54,000 Rbd. Naar er der en betydelig Tilvæxt i Indtægten, den er nemlig 13,000 og nogle hundrede Rbd., men paa den anden Side er Udgiften paa 58,000 Rbd. gaaet op til 73,000 Rbd., saa at der er en Underbalance af 60,000 Rbd. Det er langt fra de 80,000 Rbd., som skulde komme ind som Rente. Altsaa det finder jeg aldeles besynderligt, at den sidste Post „t.“ er opført her; den burde staa under Indenrigsministeriet. De bør ikke forstøde den, den bør staa ved Siden af alle de andre Poster, som Indenrigsministeriet har i en af de foregaaende Paragrafer. Og der kunde ogsaa passende „s.“ komme hen, nemlig Bidraget til Reservecapitalen for det overmaade rentable Foretagende: en Kanal forbi Grunden ved Løgstør; det kunde passende gaa samme Vej. Derimod ønsker jeg nok, at alle de øvrige Poster blive holdte samlede, saa at vi kunne tage dem samlede i Betragtning som almindelige Udgifter til Jernbanevæsenet, og det indrømmer jeg bestandig, at naar de maa stettes her — thi de ere ikke Formuesomsætninger — maa der bag-ester holdes Regnskab, efter et mere eller mindre vilkaarligt Stjøn, over, hvad de til Gjengæld kunne være at evaluere for som Aktiver. Lad mig sige, at den tredje store Hovedpost paa denne Paragraf bestaar igennem bestaar af Poster, som jeg nok tror, fortjene at beholde deres Plads, med Undtagelse af en lille Post, som virkelig rent har forvildet sig derind. Det er kun en Bagatel, men den burde dog forvises ud deraf; det er nemlig den til Erhvervelse af en Jordlod til en Stovbetjent under Mandbøl Distrikt opførte Bevilling af 500 Rbd. Det er en Maade at sørge for denne Betjents Lønningsforhold paa, anderledes end ved blot at give ham rene Penge; han skal tillige ved sit Hus have en lille Smule Jord at dyrke, men det skal da ikke kunne siges at være en rentabel Maade at anbringe sine Penge paa. Se, mine Herrer! hvis man nu tager Hensyn hertil og retter paa den Maade, som jeg nu har antydet, saa vil det Overskud, som den høitærede Finansminister — og det meget rigtigt efter de Forudsætninger, fra hvilke han gik ud — angav til at være 1,883,483 Rbd. 52 ø., jo blive meget betydelig forringet, idet der nu vil være at drage deraf de 2,351,276 Rbd. 52 ø., — thi lad de 500 Rbd. slippe igennem for at faae en lettere

Beregning, — og saaledes bliver Resultatet da et ganske andet. Dog vil jeg skynde mig med at tilføje, at der bliver i en anden Retning en lille Rettelse at gjøre. Se vi nemlig paa den Paragraf, der omtaler Forrentningen af Statsgælden, saa slaas der uden videre Alt, hvad der betales som Kongerigets Bidrag til Enkelstansens Underbalance, sammen under Et; det er naturligvis principurigtigt, thi en Del af denne Sum maa ligesrem betragtes som Kapitalafdrag. Hvor stort det er, vil det være meget vanskeligt at sige; jeg mener, at man noget nær kan anslaa det til 112,000 Rbd., lidt mere eller lidt mindre. Resultatet bliver, naar disse Rettelser ere foretagne, at det angivne Overskud af 1,883,000 Rbd. synker ned til et Deficit af 356,000 Rbd. Men nu kommer jeg tilbage til det Spørgsmaal, hvad vi skulle anse de Penge, som ere satte i Jernbaner, for at være værd under Synspunkt af en Aktiv-erhvervelse for Staten; thi at de delvis ere et Aktiv, indrømmer jeg. Der kunde man nu synes, at det Allersimpleste vilde være, at man lagde: Hvilken Rente give disse Baner virkelig, hvilket Overskud kommer der af dem? Og sammenlignede man saa dette Overskud med det Beløb, som de overhovedet have kostet, saa faae vi en simpel Op-gjørelse af Forholdet. Smidlertid er der ogsaa her en hel Del Vilkaarlighed tilføede. For det Første have vi aldrig faaet at vide, hvad disse Baner have kostet os. Jeg hørte forleden Dag et æret Medlem (Lobiesen), som er tilføede i Tale sig om, at det Beløb, der var blevet brugt til Jernbanerne, var 27 Millioner — hvis jeg ikke huller feil — og at der endnu stod tilbage som Udgift til de under Bygning værende Anlæg 6 Millioner, saa at vi altsaa, naar disse Anlæg vare færdige, havde brugt i Alt 33 Millioner Rbd. Men jeg tager nu bestemt ikke feil, naar jeg forudsætter, at det ærede Medlem dermed ganske simpelt har ment, hvad der saaledes var for var er blevet betalt ud, og saa har summeret det op (Lobiesen: Nei, det er med Renter!) Med Renter og Renters Renter? (Lobiesen: I alt Fald med Renter!) Det ærede Medlem (Strup), som sidder foran mig, og som ogsaa har en levende Interesse for Jernbaner, bemærkede ganske rigtigt forleden, at hver Mand, som anlægger en Jernbane, lægger vel Mærke til, at indtil Banen kan give den sædvanlige normale Indtægt, maa han beregne sig Rente og Renters Rente af, hvad der er anlagt i Banen, og det maa man naturligvis ogsaa gjøre her. Det er ikke blot et Savn, man har havt i de enkelte Aar, da Pengene ere gaaede ud, men man maa virkelig lægge til, hvad der Aar for Aar maa betragtes som tabt Rente af disse Penge. Man maa med Rente og Renters Rente beregne alle Udgifter, og naturligvis ogsaa alle Indtægter, og udfører man denne Beregning, vil man vist se, at naar man kommer til Ende med Anlægget af de jydsk-sjyenske Baner, saa kan